

Total Pages – 4

M.A. RNLKWC-/SANS/SAN-404(A)/22

2022

SANSKRIT

M.A. Fourth Semester End Examination - 2022

Paper - SAN-404(A)

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.
Candidates are required to give their answers in their own
words as far as practicable.
Illustrate the answers wherever necessary.*

[सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः]

A. यथाकामं प्रश्नचतुष्टयं समाधत्त।

2×4=8

1. मुद्राराक्षसमित्यस्य कोऽर्थः ?

2. शिवः कथं दुःखनृत्तं करोति ?

3. इन्दुशर्मा कस्यां विद्यायां पारङ्गतः आसीत् ?

(Turn Over)

(2)

4. मृच्छकटिके कीदृशी नान्दी प्रयुक्ता ? तस्याः लक्षणं किमस्ति ?
5. मृच्छकटिके मुख्यरसः कः ? तस्य स्थायिभावः कः ?
6. मृच्छकटिके नायकः कः ? तस्य पत्न्याः नाम किम् ?

B. यथानिर्देशं समाधत्त

क) यथेच्छं द्वौ उत्तरत।

4×2=8

1. अप्राज्ञेन च कातरेण च गुणं स्याद्भक्तियुक्तेन कः
प्रज्ञाविक्रमशालिनोऽपि हि भवेत् किं भक्तिहीनात् फलम्।
प्रजाविक्रमभक्तयः समुदिता येषां गुणा भूतये
ते भृत्या नृपतेः कलत्रमितरे सम्पत्सु चापत्सु च ॥
2. धन्या केयं स्थिता ते शिरसि, शशिकला, किन्नु नामैतदस्याः,
नामैवास्यास्तदेतत् परिचितमपि ते विस्मृतं कस्य हेतोः।
नारीं पृच्छामि नेन्दुं, कथयतु विजया न प्रमाणं यदीन्दुः
देव्या निह्नोतुमिच्छोरिति सुरसरितं शाठ्यमव्याद्विभोर्वः ॥

(3)

3. सुलभेष्वर्थलाभेषु परसंवेदने जनः।
क इदं दुष्करं कुर्यादिदानीं शिविना विना ॥

ख. यथेच्छं द्वौ उत्तरत।

4×2=8

1. आलाने गृह्यते हस्ती वाजी वल्गासु गृह्यते।
हृदये गृह्यते नारी यदीदं नास्ति गम्यताम् ॥
2. शून्यमपुत्रस्य गृहं, चिरशून्यं नास्ति यस्य सन्मित्रम्।
मूर्खस्य दिशः शून्याः सर्वं शून्यं दरिद्रस्य ॥
3. लिम्पतीव तमोऽङ्गानि वर्षतीवाञ्जनं नभः।
असत्पुरुषसेवेव दृष्टिर्विफलतां गता ॥

ग. यथानिर्देशम् उत्तरत।

8×2=16

1. मुद्राराक्षसे वर्णितं मुद्राप्राप्तिवृत्तान्तमालोचयत।
अथवा
चाणक्यस्य ग्रन्थानुरूपं चरित्रमालोचयत।

(4)

2. मृच्छकटिके उपस्थापितं सामाजिकचित्रणमालोचयत।

अथवा

चारुदत्तस्य दारिद्र्यमुपवर्णयताम्।